

T.C.
GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.12.0.SGB.0.03-610- 116
Konu : Soru Önergeleri

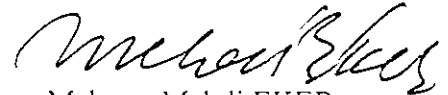
12 Ocak 2011

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 05.12.2011 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.02.00-33337 sayılı yazı.

İlgi yazı ekinde alınan, Bursa Milletvekili İlhan DEMİRÖZ'e ait 7/1496, İzmir Milletvekili Ahmet Kenan TANRIKULU'na ait 7/1497, 7/1498, Manisa Milletvekili Erkan AKÇAY'a ait 7/1499, 7/1500, 7/1501, 7/1502, 7/1503, 7/1504, 7/1505, 7/1506, Mersin Milletvekili Vahap SEÇER'e ait 7/1507 esas nolu yazılı soru önergelerine ilişkin Bakanlığımız görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER:

1. Görüş 7/1496, 7/1497, 7/1498, 7/1499
7/1500, 7/1501, 7/1502, 7/1503
7/1504, 7/1505, 7/1506, 7/1507 (20 sayfa)

YAZILI SORU ÖNERGESİ**Önerge Sahibi****: Erkan AKÇAY**
Manisa Milletvekili**Esas No****: 7/1505**

İspanya 300 milyon zeytin ağacı ile yıllık ortalama 1 milyon tonun üzerinde zeytinyağı üreterek dünya da bu alanda birincidir. Türkiye'de ise özellikle son yıllarda zeytinciliğe olan ilgi artmış, 90 milyon olan zeytin ağacı sayısı 160 milyona kadar ulaşmıştır. Ağaç sayısındaki bu artış, zeytin ve zeytinyağı üretimini de zamanla iki üç kat artıracaktır.

Zeytin ağacı varlığının ve buna bağlı olarak zeytinyağı üretiminin artmasından dolayı arz fazlası konusu gündeme geleceği yönünde iddialar kamuoyunda yer almıştır. Ancak Dünyada zeytinyağı tüketimi hızla artarken, arz aynı hızla artmamaktadır. Zeytinyağı talebi karşılanamadığı için tüketici başka yağlara yönelmektedir. Zeytinyağı tüketimi kişi başına tüketimi İspanya'da yılda 18 kilo, İtalya'da 20 kilolardayken, Türkiye'de 800 gram civarındadır.

SORU 1) Tanıtım çalışmaları ile zeytinyağının iç tüketiminin artırılmasına yönelik bir çalışmanız var mıdır?

CEVAP 1) Zeytinyağı tüketiminin iç ve dış pazarlarda arttırılmasına yönelik tanıtım çalışmaları, Bakanlığımız, Ulusal Zeytin ve Zeytinyağı Konseyi, Uluslararası Zeytin Konseyi ve ilgili Bakanlıklar ile işbirliği içerisinde yürütülmektedir.

SORU 2) Dünya damak tadına uygun yeni zeytin çeşitlerinin geliştirilmesine yönelik AR-GE çalışması yapmayı düşünüyor musunuz?

SORU 3) Türkiye genelinde 128 çeşit zeytin vardır. Zeytin gen kaynakları korunmasına yönelik bir çalışmanız var mıdır?

CEVAP 2-3) 1990'lı yıllardan itibaren melezleme çalışmaları ile yeni zeytin çeşitlerinin elde edilmesi için entegre bir ıslah programı başlatılmıştır. Melezleme çalışmasında bugüne kadar yaklaşık olarak 3000'e yakın melez fert elde edilmiştir. Son yıllarda bu melez çeşitlerin içinden öne çıkanlardan, analiz neticesinde yeni sofralık ve yağlık çeşitler elde edilecektir. Dünya Zeytin Koleksiyonunun 3. Paralelinin 2012 yılından itibaren ülkemizde kurulması ile beraber, yurt dışından getirilecek yeni zeytin çeşitleri ile melezleme çalışmalarının çok daha başarılı ve sonuç alıcı şekilde sürdürmesi mümkün olacaktır. Ayrıca genetik kaynakları kapsamında olup, mevcut çeşitlerin dışında kalan çeşitlerin taranıp, bunların özellikleri de belirlenecektir. Bu çeşitlerden sofralık özelliği olanlar ıslah edilerek Türk çiftçisinin kullanımına sunulacaktır.

Ülkemizde Bakanlığımız çatısı altında, 1968 yılında 88 yerli 28 yabancı zeytin çeşidi (toplam 116) Bornova Zeytincilik Araştırma İstasyonu'nda oluşturulan koleksiyonda koruma altına alınmıştır. Bakanlığımızın desteğiyle devam eden Zeytin Genetik Kaynakları projesi kapsamında Ülkemizdeki mevcut zeytin gen kaynakları taranarak, morfolojik ve fizyolojik özellikleri kayıt altına alınmaktadır. Ayrıca, TÜBİTAK 1007 KAMAG proje kapsamında bu 88 çeşidin DNA markırları da ortaya çıkarılmıştır. Genetik Kaynakları projesi kapsamında Bornova Zeytincilik Araştırma İstasyonu Kemalpaşa sahasında bulunan zeytin genetik kaynaklarının bulunduğu parselin bir paralelinin daha kurulması çalışmaları yapılmaktadır. Uluslararası Zeytin ve Zeytinyağı Konseyi'nin desteklediği kısa adı RESGEN olan zeytin gen kaynaklarının korunmasını amaçlayan proje çalışmaları 2011 başlamış olup, bu proje kapsamında ülkemizdeki gen kaynakları taranmaya devam etmektedir. Bu amaçla birkaç yıldır devam eden tarama çalışmaları ile bölgelerden farklı zeytin çeşitleri toplanarak gen

kaynaklarına aktarımı yapılmaktadır. Madrid/İspanya'da 21-25 Kasım 2011 tarihlerinde yapılan Uluslararası Zeytin Konseyi (UZZK-IOC) 99. Olağan Üyeler Konsey Toplantısı'nda, zeytin genetik kaynaklarının korunmasını amaçlayan Dünya Zeytin Koleksiyonları'nın 3. paralelinin Bornova Zeytincilik Araştırma İstasyonu'nda kurulmasına karar verilmiştir.